

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 26. decembra 2017. godine
Br. ref.: RK 1179/17

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

слуčaju br. KI120/17

Подносилац

Hafiz Rizahu

Ocena ustavnosti rešenja br. AC-I-17-0132 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 1. avgusta 2017. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

у сastavu:

Arta Rama-Hajrizi, председница
Ivan Čukalović, заменик председника
Altay Suroy, судија
Almiro Rodrigues, судија
Snezhana Botusharova, судија
Bekim Sejdiu, судија
Selvete Gérxhaliu-Krasniqi, судија
Gresa Caka-Nimani, судија

Подносилац захтева

1. Zahtev je podneo Hafiz Rizahu iz sela Mališevo, opština Gnjilane (у даљем тексту: подносилац захтева), koga zastupa Halit Azemi, advokat iz Gnjilana.

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava rešenje Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće) br. AC-I-17-0132 od 1. avgusta 2017. godine i presudu br. AC-II-12-0006 Žalbenog veća od 8. decembra 2016. godine.
3. Rešenje br. AC-I-17-0132 Žalbenog veća je uručeno podnosiocu zahteva 7. avgusta 2017. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenih odluka, kojima se tvrdi povreda prava podnosioca zahteva garantovana članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom суду Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog суда Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 10. oktobra 2017. godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 12. oktobra 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Altaya Suroya za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Ivan Čukalović.
8. Dana 16. oktobra 2017. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva i tražio od njega da podnese Sudu punomoćje za zastupanje pred Sudom.
9. Istog datuma, zahtev je poslat Posebnoj komori Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Posebna komora) i Kosovskoj agenciji za privatizaciju (u daljem tekstu: KAP).
10. Dana 30. oktobra 2017. godine, zastupnik podnosioca zahteva je podneo punomoćje koje dokazuje da je on opunomoćen da zastupa podnosioca zahteva pred Sudom.
11. Dana 7. decembra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 9. februara 2006. godine, podnositac zahteva je podneo tužbu Posebnoj komori protiv društvenog preduzeća N.Sh-KBI "Agrikultura" iz Gnjilana (u daljem tekstu: društveno preduzeće) za oslobođanje i predaju u posed katastarske parcele br. 1651, na mestu zvanom "Zabeli i Sahit Agës", evidentiranu u posedovnom listu br. 7267, SO Gnjilane (u daljem tekstu: osporena parcela), tvrdeći da je društveno preduzeće nezakonito uzurpiralo njegovu imovinu i na njoj izgradilo farmu kokošaka.
13. Dana 22. marta 2006. godine, Posebna komora je rešenjem [br. SCC-o6-0051] uputila tužbu Osnovnom суду u Gnjilanu (u daljem tekstu: Osnovnom суду). Strane su savetovane da moguća žalba protiv presude Opštinskog suda treba da se uloži Posebnoj komori.
14. Dana 21. februara 2011. godine, društveno preduzeće je podnело protivtužbu protiv podnosioca zahteva, tražeći priznavanje imovinskih prava nad osporenom parcelom, tvrdeći da je osporenu parcelu posedovalo od 1960. godine kada je stvoreno društveno preduzeće.
15. Dana 13. septembra 2011. godine, Opštinski sud je (presuda C. br. 241/2006), delimično usvojio tužbeni zahtev podnosioca, priznajući podnosiocu pravo svojine na jednom delu osporene parcele i odbacujući tužbeni zahtev društvenog preduzeća.
16. Protiv presude Osnovnog suda (C. br. 241/2006), žalbu su pred Posebnom komorom uložili društveno preduzeće i KAP. Društveno preduzeće je tvrdilo "*povredu odredaba parničkog postupka; pogrešno i nepotpuno utvrđivanja činjeničnog stanja i pogrešnu primenu materijalnog prava*", dok je KAP, između ostalog, osporila i nadležnost Osnovnog suda da odlučuje o slučaju.
17. Dana 8. decembra 2016. godine, Žalbeno veće je (presuda AC. II-12-0006) delimično usvojilo žalbe društvenog preduzeća i KAP-a i preinačilo presudu Osnovnog suda (C br. 341/2006) i priznalo pravo svojine podnosiocu zahteva na samo jednom delu parcele za koji mu je priznao pravo svojine Osnovni sud. Gore navedena presuda je bila konačna i protiv nje nije mogla da se podnese žalba.
18. Dana 28. februara 2017. godine, podnositac zahteva je izjavio reviziju protiv presude Žalbenog veća (presuda AC. II-12-0006) pred Osnovnim sudom u Gnjilanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) "*zbog suštinskih povreda odredaba parničkog postupka i pogrešne primene materijalnog prava*".
19. Dana 6. aprila 2017. godine, podnositac je podneo zahtev za preispitivanje presude Žalbenog veća (presuda AC. II-12-0006) pred Žalbenim većem za iste razloge koje je naveo u reviziji.
20. Dana 28. aprila 2017. godine, Osnovni sud je (propratni akt C. br. 341/2006) poslao reviziju u Vrhovni sud, dok je 2. juna 2017. godine (propratni akt Rev. br. 123/2017) Vrhovni sud Kosova poslao reviziju Posebnoj komori.

21. Dana 1. avgusta 2017. godine, Žalbeno veće je (rešenje br. AC-I-17-032), odbacilo, kao neprihvatljivu, reviziju i zahtev za preispitivanje postupka podnet od strane podnosioca zahteva protiv presude Žalbenog veća (presuda AC. II-12-0006). Žalbeno veće je, između ostalog, obrazložilo:

“Apelaciono veće ocenjuje da na osnovu člana 10 stav 14 Zakona br. 04/L-033 o Posebnoj komori [...], sve presude i rešena Apelacionog veća PKVS su konačna i ne podvrgavaju se nijednom drugom apelu. ZPK kao i njegov Aneks ne predviđaju vanredni pravni lek protiv presuda ili rešenja Apelacionog veća PKVS [...].”

Navodi podnosioca

22. Podnositelj zahteva tvrdi da mu je Žalbeno veće (presuda br. AC-II-12-0006 i rešenje AC-I-17-0132) povredilo prava koja su garantovana članom 46. [Zaštita imovine] Ustava.
23. Podnositelj zahteva navodi da je *“Uzurpacija privatnog vlasništva izvršena bez ikakve pravne a ni materijalne osnove nego na arbitraran način. Privatna svojina [je] nepovrediva i zagarantovana je zakonom, ali je i povređeno imovinsko pravo na osnovu člana 46 Ustava Republike Kosovo”*.
24. Na kraju, podnositelj zahteva traži od Suda da se *“Zbog suštinske povrede odredaba parničkog postupka [...] ne utvrđivanja realnog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava”* ukine presuda Žalbenog veća (AC-II-12-0006) od 8. decembra 2016. godine i stvar vrati na ponovno suđenje.

Prihvatljivosti zahteva

25. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom, dalje utvrđene Zakonom i predviđene Poslovnikom.
26. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i Ovlašćene Strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

27. Pored toga, Sud se poziva na član 47. [Individualni zahtevi] Zakona, koji propisuje:

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

28. Sud se poziva i na član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnositelj primio sudske odluke. [...]”

29. Sud uzima u obzir i pravilo 36 (Kriterijum o prihvatljivosti), podpravilo (1)(b) i (c) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke;
c) samo ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnositociu zahteva
[...].”

30. Sud podseća da rok od 4 (četiri) meseca počinje od “poslednje odluke” u postupku iscrpljivanja pravnih sredstava kojom je odbijen zahtev podnosioca. (*mutatis mutandis*, slučaj ESLjP *Paul i Audrey Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 46477/99, odluka od 14. marta 2002. godine).

31. Sud, takođe, podseća podnositelj zahteva treba da iscripi pravna sredstva za koja se očekuje da su delotvorna i dovoljna. Samo delotvorna sredstva mogu da se uzmu u obzor od strane Suda, pošto podnositelj zahteva ne može da produži striktne vremenske rokove koji su propisani Zakonom i Poslovnikom, pokušavajući da iscripi pravna sredstva u institucijama koje nemaju nadležnost da pruže zaštitu prava za koja se žali podnositelj zahteva (Vidi: *mutatis mutandis*, slučaj ESLjP, *Fernie protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 14881/04, odluka od 5. januara 2006. godine).

32. S tim u vezi, Sud primećuje da se postupak protiv podnosioca zahteva, sproveden pred redovnim sudovima u vezi sa meritumom njegovog slučaja, okončao presudom Žalbenog veća (AC. II-12-0006) od 8. decembra 2016. godine.

33. U tom smislu, Sud se poziva na rešenje Žalbenog veća (AC-I-17-032) gde je utvrđeno da su *“na osnovu člana 10 stav 14 Zakona br. 04/L- 033 o Posebnoj komori [...], sve presude i rešenja Apelacionog veća PKVS konačna i ne podvrgavaju se nijednom drugom apelu.”*

34. Sud se poziva i na svoju sudske praksu, gde je utvrdio: “[Sasvim je jasno da odluke PKVS ne mogu biti predmet nikakvih daljih postupaka, pa ni sudske, osim ako su predmet razmatranja u Ustavnom sudu.]” (Vidi: rešenje o slučaju KIO2/15, podnositelj zahteva: *Društveni, kulturni, sportski i privredni centar "Pallati i Rinise"*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. maja 2015. godine, stav 29).

35. Sud podseća da podnosioca zahteva, nakon prijema presude od strane Žalbenog veća (AC-II-12-0006) 8. decembra 2016. godine, ništa nije sprečavalo da se obrati Ustavnom sudu. Međutim, on je koristio pravna sredstva, kao što je

revizija i zahtev za preispitivanje presude (AC-II-12-0006), koja nisu bila propisana zakonom.

36. Shodno tome, kao "poslednja odluka" u skladu sa članom 49. Zakona bi normalno bila presuda Žalbenog veća (AC-II-12-0006) od 8. decembra 2016. godine, kojom je preinačena presuda Osnovnog suda (C. br. 241/2006) i koja je konačna, a protiv koje ne može da se uloži žalba (vidi: *mutatis mutandis, Paul i Audrey Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva*, br. 46477/99, ESLjP, odluka od 14. marta 2002. godine).
37. S tim u vezi, Sud podseća da je presuda Žalbenog veća (presuda br. AC-II-12-0006) doneta 8. decembra 2016. godine. Iako podnositelj zahteva nije naveo datum prijema presude, iz činjenica slučaja se jasno može videti da je vreme između prijema presude i datuma kada je podnet zahtev - 10. oktobra 2017. godine, Ustavnom sudu prošao vremenski period od 4 (četiri) meseca.
38. Shodno tome, Sud zaključuje da je zahtev podnosioca u vezi sa presudom Žalbenog veća (AC-II-12-0006) podnet nakon zakonskog roka od 4 (četiri) meseca.
39. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i shodno pravilu 36 (1) (c) Poslovnika, da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji se odnose na ustavna pitanja razmatraju u razumnom vremenskom roku i da ranije odluke nisu stalno otvorene za osporavanje (vidi: slučaj *O'Loughlin i drugi protiv Ujedinjenog kraljevstva*, predstavka br. 23274/04, ESLjP, rešenje od 25. avgusta 2005. godine, vidi, i: slučaj br. KI140/13, *Ramadan Cakiqi*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. marta 2014. godine, stav 24).
40. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud utvrđuje da zahtev ne ispunjava proceduralne uslove prihvatljivosti koji su propisani u članu 113.7 Ustava, članu 49. Zakona i pravilu 36 (1) (c) Poslovnika. Stoga, kao takav, zahtev treba da se proglaši neprihvatljivim.

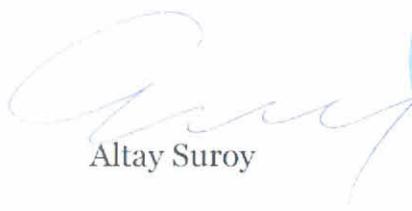
IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i 36 (1) c) Poslovnika, na sednici održanoj 7. decembra 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

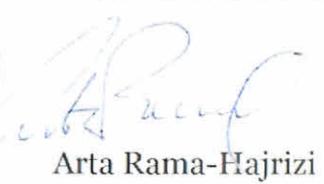
Sudija izvestilac

Altay Suroy

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi